

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbii la expediția poștii, pre afara la c. r. poște cu bani zăți prin scrisori francate, adresate către expediția. Prețulu pnenumeratiunei pentru Săbii este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 35.

ANULU XXII.

Săbii in 5/17 Maiu 1874.

(tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inscratiunile se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

315 Maiu.

Sunt remarcabile suvenirile din trecut, chiar când reamintesc și amarațiuni; dară sunt instructive suvenirile din trecut când acele le studieza următorii ca temei și din toate punctele de vedere.

Anulu 1848 a fost și este unu anu epocale pentru Europ'a întreaga. Sorele libertății, ce resarise mai înainte, s'a radicațu susu pre orizontulu natiunilor. Elu a resfiratu norii, cari opreau radele cele vivificatorice de asupr'a popóreloru, inse caldur'a acestoru radie a provocatu furtun'a cea incarcata de victime sangeróse mai in tota Europ'a, dela unu capetu până la cela-laltu.

Suvenirile anului acestui'a asiá dara cuprindu și pentru români momente de bucuria, cuprindu inse și momente dureroase: prochiámarea libertății și — 40 mii victime!

Remarcabilulu este asiá de espresu in aceste două impregiurări, încatu despre densulu numai aflamu de lipsa a dice nici baremu unu cuventu. Evenementulu care introduce o era noua se infatisieza elu de sine pre paginile istoriei, elu se infatisieza inse nu singuru, ci in legatura cu sigilulu său cu signatur'a sea. De aceea, pre cându remarcabilulu se arata insusi, partea instructiva inse trebuie cautata. Este numai intrebarea cum trebuie cautata și spre care scopu!

Omenii carturari o facu acest'a examinandu toate amenuntele unu evenimentu, intielegendu-se aci și causele și rezultatele lui. In modulu acest'a ajungu la sferisitul din care se vede cum s'aru fi potatu incungiará lucruri, cari cuprindu in sine momentele cele dureroase ale unei epoce și cum aru fi trebuitu folosite rezultatele pentru ca sa fia fructificatorice.

La noi, trebuie sa fimu drepti, prea putienu s'a facutu până acum și in un'a și in alta privintia.

Colectiunea datelor singuratiche din memorabilulu anu, de care este strinsu legatu și urmatoriulu anu, 1849, noi o avem până acum cu foarte multe manciáti. Si intru câtu este, apoi este asiá de putienu respandita, încatu generatiunea armatoriá abia și va puté face o idea adeverata despre cele ce s'au petrecutu in epoc'a cea grandioasa.

Nu va fi nici o mirare deca in viitoriu, necercetandu mai de aproape faptele istorice, se voru formá idei gresite despre toate câte s'au petrecutu in sinulu patriei noastre pre acele tempuri și deca partea instructiva nu va fi in favorulu adeverului. Este, ce e dreptu, la toate popórele o carte via, carea intretiene legatur'a intre trecutulu și viitoriu. Cartea este traditiunea poporulu și paginile ei sunt festivatiile, cari remprospeteza o intemplantu din trecutulu.

Inse traditiunea lasata in voi'a ei se vestezesco cu tempulu, ea perde coloréa originala, seu tipulu originalu alu intemplantu ei e servese de substratu, deca nu i vine intr'ajutoriu studiulu radimatu pre date lipse istorice. Urmarea ni o potemu intipui din cele ce amu d'isu până acum. Urmarea ni o potemu intipui din alte evenimente mai vechi ale istoriei noastre natiunale, seu patriotice, pre cari noi abia le cunóscemu dupa numele lor și dupa anii cându s'au intemplantu.

La noi s'a introdusu de sine memorarea dilei epocale de 3/15 Maiu 1848, carea ni s'aru paré ca e o garantia pentru nestergerea tuturor amenunteloru intemplantu in anulu, respective, anii epocali 1848/9. Dara si memorarea acest'a este

foarte sporadica. Mai de parte putem dice, ca ea este abandonata mai numai pre mânilé junimei studióse.

In junime insa predomineza in genere inim'a, entusiasmulu. Acest'a pre de multe ori treco cu vederea preste realitate evenimenteloru și si imaginieza lucrurile dupa dorintiele și aspiratiunile ei. Si chiaru și aci potemu dice, ca urmările nu voru duce totu-deun'a la scopulu celu adeveratu.

Spre a asigurá viitorulu trecutulu nostru, parerea noastră aru fi, cá pre lângu ceea ce are sa ne pastreze istoria pragmatica, festivatiile seu comemorările trecutulu sa le ia generatiunea mai betrâna in mâna. Ea, scotiendu din faptele istoriei, sa lumineze mintea și sa susu-tiena foculu celu sacru in inimile junimei, pentru cá și acest'a se póta lucrá astfelu in viitoriu.

In modulu acest'a s'aru ajunge si scopulu: s'aru pastrá suvenirile in sântieni'a lor, ele aru pastrá intemplantu din trecutulu nevastedite, aru fi instructive pentru toate generatiunile și foculu celu sacru alu entusiasmulu pentru fapte mari s'aru sustiené in puritatea lui.

Lui „Magy. Polg.“ i se scrie din Bucuresci, ca spaim'a rosiloru, ide'a regatulu independente in Romani'a ierasi si-au cosu capulu și ca acum se vorbesco seriosu despre realizarea regatulu. B o e r e s c u in diplomatu, se póte dice celu mai destinsu, alu Romaniiei in tempulu de fatia, se ocupa și fói'a sea oficiósa. Pres'a nutresce multa ideile acestea, din cari, deca va umblá tempulu bine, are se creasca arborele regatulu independente pentru Romani'a. Din districte vinu sciri ca intre pahare se toastédia in sanatatea regelu i C a r o l u.

Dealmintrea, continua corespondenti'a, nimic'a nu se potrivece cu situatiunea presenta cá dicerea: Romani'a este unu astfelu de statu suveranu, care nu este suveranu. Are domitoriu pre unu principe, afacerile interne si le organizédia dupa placu, dara amu vedutu ca batandu moneta, Pórt'a a opritu, cá sa bata pre ea bust'a principulu. Lucrulu in sine n'aru fi de vre-o insemnatate, pentru ca banii au aceeași valóre și fára de imaginea principulu, inse este ce-va ce scarbesce. Tributulu ce se platesce Turciei nu e mare, dara e umilitoriu și preste totu face sânge reu in Romani'a, ca Pórt'a in contr'a tractatulu de Parisu 'si vára nasulu și in afaceri de aceea, cari pre ea nu o privescu de locu.

Dupa acest'a corespondenti'a spune ca in dilele acestea „Press'a“ s'au ocupatu cu opiniunile Europei despre Romani'a, dintre cari si cetitorii nostrii cunoscun unele. Impregiurarei acesteia, corespondentele bucoresceanu alu lui „Magy. Polg.“ i ascrie dupa parerea noastră cu totulu alta insemnatate de cum i adsoriemu noi. Pentru ea elu dice: ca prin „apucator'a acest'a diplomatu“ dá ministrulu románu de esterne cetitoriloru sa intielega ca acum e tempulu, cá Romani'a sa se folosésca de opiniunea cea buna, ce o are Europ'a despre dens'a și sa scuture de pre sine tutoratulu portiei turcesce.

Mai departe ne spune ca regimulu románu intetiesce instituirea unei bance de scompturi, cu scopu cá cu o emisiune de 300 milióne franci, odata pentru totu-deun'a sa multiamésca pre Turci'a, și la ocaziunea unei revisiuni a tratatulu de

Parisu sa póta duce in deplinire dechiararea independintiei.

Fiindu voi'b'a de independintia, înainte de toate trebuie sa reinprospetámu memoriei cetitoriloru notitia reproducu si de noi in numerulu premergatoriu dupa litografi'a corespondance de Roumania.

De alta parte insa, pentru cá sa fimu in legatur'a tuturor faseloru diurnalitice privitorie la cestiunea acest'a trebuie sa amintimu, ca in „Press'a“ dela 28 Aprile se afla reproducu unu articlu dupa diurnalulu „la Roumanie“, intitulatu: „Pentru ce suntemu partisani ai independintiei?“ Articululu acest'a este publicatu fára de altu comentariu, afara de amintirea, ca in tr'ensulu se afla „demne și patriotice reflexiuni“. Cuprinsulu articulu este urmatoriulu:

Nu-si dá cine-va indestulu séma in Romani'a despre situatiunea reala a țierei; pentru aceea unele spirite paru a nu intielege bine necesitatea campaniei ce amu intreprinsu in favórea independintiei Romaniiei.

Pentru ca tratatulu din Parisu din 1856 exista pre hartiá, ori-cine 'si dice ca exista in fakta și nu voesce a se convinge ca conventiunea din Parisu dela 1858 'lu a nimieitu aprópe.

Pentru ca avemu agenti in strainatate, 'si inchipuesco cine-va ca suntemu regulatu representanti și refusa de a marturisí ca aceste agentii nu suntu de câtu virtuale.

Pentru-ca avemu unu directoru generalu alu contributiuniloru indirecte și vameloru 'si inchipuesco cine-va ca avemu dreptulu de a ne servi de aceste vame.

Pentru-ca ne intitulámu „Romani'a“ se crede bucosu ca avemu dreptulu de a purtá acestu nume și se mira cându ni se contestéza.

Unii suntu prea ignoranti, alti prea petronsi de drepturile striete ale principateloru, dara toti oita faptele.

Faptele inse suntu acestea: Nici o putere nu recunósce Romaniiei dreptulu de a se intitulá Romani'a; toate tractatele seu „principatele-unite alu Valachiei și Moldavei“ seu „Principatele dunar-ne“ totu astfelu vorbescu și chartele geografice si almanachulu de Gotha, etc.

Nici o putere nu recunósce Romaniiei dreptulu de a incheiá tractate de comerciu.

Nici o putere nu recunósce Romaniiei dreptulu de a fi reprezentata pre lângu ele de către agenti acreditati in modu oficialu.

Unirea chiaru e discutata de către Pórt'a, care pretinde ca are dreptulu de a o disolvá in diu'a cându ii va para ca este bine sa fáca astfelu.

In capulu declaratiunei dorintieloru divanulu ad-hoc alu Moldavei, se citescu urmátorele renduri pline de adeveru:

„Prim'a dorintia a unu poporu este cá sa existe;

„Unu poporu, pentru cá sa existe, trebuie mai întâiu sa asigure existenti'a sea in senulu marei familii a natiuniloru.“

Romani'a nu exista inca de faptu, ea exista numai de dreptu. Si marea idea a politiceii și diplomatiei francesce, a fostu de a fáca cá sa existe de faptu precum exista și de dreptu.

Politica ce sustiene diurnalulu nostru, nu este dara câtu si de putienu o politica de ocaziune, ci este o politica esentialmente francesca, atâtu de francesca in câtu amu potutu scrie intr'o di totu intr'acestu locu: ca numai dela Franci'a poté sa ascepte Romani'a recunóscrea definitiva a drepturiloru pre care totu-

déun'a le-a posedatu, dara care ii suntu pre nedreptu denegate, și pre cari ea le merita astadi pentru multe titluri.

Propagand'a ce facemu pentru o idea practica, realizabile intr'unu viitoriu apropiatu, nu este dara câtu si de putienu o propaganda de aventura. In Americ'a, — in resbelulu celu mare de secesiune, negrii se pusesera in contr'a acelor'a cari cereau desfiintierea sclavagiului; francesu și republicanu, vomu fi totu-deun'a cu acei'a cari voru luptá pentru independintia Romaniiei, de-si in multe alte puncte nu impartasimu in nici unu felu modulu loru de a vedé.

In diu'a in care amu inscriu in capulu diurnalulu ce dirigemu cuventulu „Romani'a“ in acea di ne-amu angagiatu in legiunea revendicatoriloru drepturiloru neinstrainate ale țierei romanesce. Nu vomu lipsi de a ne indeplini sarcin'a si nu vomu desertá de sub drapelulu ce amu adoptatu.

Nou'a impartire teritoriale a Transilvaniei.

Deputatii din Transilvani'a au delegatu din conferintia loru tienuta in 26 Aprile a. o unu subcomiteto, care avea sa elaboreze despre arondarea teritoriale a jurisdictiuniloru dincolo de dealulu mare și despre cestiunile impreunate cu acest'a unu proiectu motivatu.

Comitetulu in discusiunile sele lungi si detaiate s'a nesquit a veni in chiaru cu problem'a ce i s'a incrediatu, si sub presiedinti'a dlui ministru de interne a luat seriosu in consideratiune toate intrebările ce taia in acésta materia. Resultatulu acestoru discusiuni 'lu cuprindemu in armátorele:

De punctu de manecare alu comitetulu a servitu raportulu comitetulu de noue alesu din comisiunea de 21 care fu instituta de camera, și proiectulu de lege substernutu de către dlul ministru de interne asupr'a arondarei jurisdictiuniloru.

Dupa cum se scie, raportulu comisiunei de noue atâtu cu privire la cerculu de activitate câtu si la organizatiunea jurisdictiuniloru face propuneri de o tamandare prea mare: in privintia antia cerculu de activitate alu jurisdictiuniloru are sa se marésca foarte și in a două privintia introducerea contributiunei domesticali, incorporarea cetatiloru mici si arondarea marginiloru comiteloru suntu detaiurile propunerei facute de către comisiunea de 9.

Amintitulu proiectu de lege alu ministrulu de interne, avendu in vedere acelea si principie se ocupa de resolverea practica a cestiunei arondarei comiteloru.

Comitetulu a intielesu problem'a sea intru acolo ca densulu are misiunea a respunde la intrebarea: de este posibilu si oportuna esecutarea si aplecarea principieloru puse de comisiunea de 9? de nu cum-va realizarea principieloru de mai susu este impededata prin referintiele aceloru teritorie, cari s'au desvoltatu in unu modu deosebitu, si in legatura cu acest'a si intrebarea: ce e practiculu si esecutabilu in proiectulu substernutu de ministrulu de interne si ce nu?

Inainte de a responde mai detaiatu la aceste intrebări aflámu de necesariu a observá in genere, ca impartirea politica de astadi a teritoriiloru dincolo de dealulu mare cu nice unu pretiu nu se póte sustiené mai departe, fiindu ca acolo exista atari anomalie, cari periclitéza interesele statulu, ingreunéza administratiunea și suntu lipsite de ori-ce conditiune, de a poté desvoltá dela sine

o guvernare senatosa. E de prisosu a mai dovedi acést'a; e destulu a aminti pre scurtu ca form'a numeróseloru juridictioni dincolo de dealulu mare stá in contradicere cu cele mai simple postulate a le unui guvernului si unei administratiuni, ca unele dintre aceste juridictioni suntu mici si dupa positionea loru imprasciate, mai vine a se aminti si positionea aparte si iregularitatea fundului regiu. E adeverata la tota templarea, ca aci stámu in fati'a unoru fapte basate in desvoltarea istorica si in fati'a multoru interese separate, dupa parerea comitetului inse cu tote aceste impartirea politica corespundiatória e acelu interesu mai mare, care trebuie satisfacutu inainte de tote pentru a face posibila guvernarea si organismulu de statu modernu.

Subcomissioner si esprime dreptu aceea parerea sea intr'acolo, ca impartirea politica de acum in partile dincolo de dealulu mare fiindu de totului totu manca are lipsa de indreptári considerabile, si acést'a atátu in interesulu administratiunii cátu si in alu poporatiunii respective; comissionea inse sa midilócéesa, cá acést'a sa nu atárne dela arondarea care se va esecutá in Ungari'a in intielesu mai strensu.

Trecându la punctele principali ale subcomissionei de 9 ne dámu

I. Cu privire la contributiunea domesticala parerea nóstra intru acolo, ca acést'a contributiune se póte incassá si pre lánge unele preconditioni se va poté incassá si in pártile din colu de dealulu mare.

Fára o contributiune delasine unu selvguvernamentu nice nu se póte cugetá. Prefánge unu sistemu in care municipiele ce nu suntu nice cátsi de putinu indreptatite la esistintia, cauta sa-si traga dotatiunea loru din cass'a statului, nu se va poté desvoltá nice odata vre unu selvguvernamentu adeveratu si solidariu. Subcomissionea afla de lipsa, cá municipiele sa-si acopere insile recerintiele loru.

Déca administratiunea e provediuta prin municipie, cass'a statului relativu la incasarea contributiunii domesticali nu trebuie sa fia ingreunata sub acestu titlu cu nice o erogatiune. Considerándu inse, ca administratiunea e o functiune de statu, comissionea afla ecuitabilu cá sa se dee municipieloru din veniturile statului o suma corespundiatória erogatiuniloru pentru administratiunea presenta la dispo-

sitiune libera. Dupa parerea subcomissionei acést'a s'aru poté indeplini mai bine astfelu, cá sa se subtraga din contributiunile directe fipsarea unui percentu, care (sáu mai multu decâtu acést'a, inse numai pre temelulu contributiunii dela sine) lu potu intrebuintá municipiele spre scopurile loru proprie.

Cátu de mare sa fia fipsarea acestui percentu, care sa se subtraga in favorulu municipieloru, si póte sa fia validu unulu si acel'asi percentu pentru tote comitatele sáu sa se formeze anumite grupe dupa mesur'a capabilitátei de contributiune a comitateloru senguratece, pre a cárei base sa se incuviintieze unui comitatu unu percentu mai mare, altui'a mai micu, cee ce aru fi tare de doritu din punctulu de vedere alu referintieloru Transilvaniei — a pasi in fati'a tuturor acestoru intrebári cu o propunere determinata, comissionea se retiene cu atátu mai tare, cu cátu acést'a si asiá se tiene de cerculu espunerei mai detaiate si aceste intrebári cu privire esclusivu la referintiele transilvanene si asiá nu se potu resolví. —

Subcomissionea privesce intrebarea: cátu e de mare maximulu, preste care municipiele la contribuirea dela sine nu potu sa tréca? cá pre un'a ce se tiene de cerculu esecutarei detaiate. La acestu locu afla deajunsu, a recomendá numai in genere, ca trebuie sa se fipseze unu maximu spre a incungiorá prea ingreunarea poporatiunii, preste carele apoi sa nu se mai faca vre-o aruncatura decursiva.

2. Ce se tiene de impreunarea cetatiloru mai mici, cari astadi mai au unu dreptu municipalu autonomu, cu comitatele, subcomissionea e de parere, ca in pártile din colu de dealulu mare suntu mai multe cetáti investite cu dreptu municipalu autonomu, cari numai potu fi de sine statatérie si a cáror'a impreunare cu comitatele de oparte va fi de folosu pentru administratiune, de alta parte inse voru intári comitatele, inmultiendu-le elementulu de inteligintia si avere.

Dara subcomitetulu mai afla si de lipsa, cá cetatile cari au o populatiune mai mare sáu o industria si unu comerciu mai desvoltatu, suntu mai avute si potu suportá administratiunea cá municipie autonome, sa se sustiena si de aci incolo. Care cetate e de a se incorporá si care de a se sustiené autonoma, vomu aminti in detaiurile nóstre.

3. Subcomitetulu mai afla de lipsa,

si mergi (Fap. 3. 6) cuventulu s'a facutu fapta. Vedi ca cuvintele domnului suntu multu mai pretiose decâtu aurulu si rubinele? Vedi ca gur'a loru este asemenea comoriloru regesci? Si intru adeveru: ei au fostu medici, economi, cármaci preste totu pamentulu: medici, incátu au vindecatu bóle; plugari: cari au semanatu samentia inveliatorei ddieesci; cármaci, cari au imblanditu valurile ralecurei. Pentru acea si Domnulu dice: „mergeti si pre cei bolnavi vindecati“ (Math. 10. 8), si ii agraiése cá pre medici. Si in altu locu: „eata, eu ve tramitu sa secerati unde, voi nu v'ati ostenitu“, agraindu-i cá pre plugari. De alta-data dice: „eu ve voiu face venatori de ómeni“ (Math. 4. 19) si cátra Petru: „nu te teme, de acum voi vená ómeni“ (Luc. 5. 10) si i agraiése asiá dara cá pre cármaci si pescari. Se vedeau urmándu minuni dupa minuni. — Inainte cu diece dile amu serbatu amintirea dilei, cándu natur'a nóstra, a fostu radicata pre tronulu ddieescu, astadi s'a versatu Duchulu sántu preste societatea nóstra; Domnulu a inaltiatu parg'a in ceru si a tramisu pre Duchulu sántu, — unu altu domnu imparte aceste daruri, cáci si duchulu sántu este Domnu. — Tatalu, Fiulu si Duchulu sántu, au impartitu intre sine rescumperarea nóstra. Inca nu erau diece dile trecute, dupa ce, s'a inaltiatu Christosu, cándu ne tramite darurile gratiei spirituali, acést'a garantia a impacarei nóstre cu Ddieu. Cáci cá nimenea sa dubiteze despre ce a lucratu Christosu dopa inaltierea sea la ceru, — ca óre impacat'au pre Tatalu cu noi si ca fa-

cá municipie, a cároru continuitate teritoriale e intrerupta, sa se impreune cu alte comitate si doresce mai departe, cá si acele enclave ce strabatu in teritoriulu altoru comitate, sa se faca objectulu arondárilor, intru cátu stergerea loru din consideratiuni geografice va fi posibila.

4. Subcomitetulu a facutu obiectulu prediscussioniloru si acea intrebare, care provine esclusivu din referintiele transilvanene, ca adeca sa se concéda impreunarea teritoriiloru cu o desvoltare politica diferita? Relativu la acést'a subcomitetulu e de parere, cá sa se incungiore dupa cátu se va poté impreunarea de atari teritorie si sa se admita numai acolo, unde interesulu unei administratiuni bune o afla neaperatu de lipsa. Subcomitetulu crede, ca impreunarea acestoru teritorie, intru cátu va fi neaperatu de lipsa, se va poté esecutá mai usioru si cu mai putiena vatemare a intereseloru spre mulcomierea respectiviloru, déca intrebárele despre averea natiunii sasesci, despre cerculu de activitate alu universitátei sasesci despre organizatiunea municipieloru din fundulu regiu se voru resolví ce e dreptu pre basea unoru legi speciali (dupa cum a dispusu dejá art. de lege XLII din 1868), dara in conformitate cu organizatiunea mai buna a administratiunii din imperiulu intregu.

(Va urmá.)

Diet'a Ungariei.

Budapest'a 7 Maiu n. (Cas'a reprezentantiloru) a tieno astadi o siedintia scurta. Ministrulu presiedinte Bittó substernú legile sanctionate relative la tratatulu de comerciu si navigatiune incheiatu cu Schvedia-Norvegia si la tratatulu postalu incheiatu cu Russia. Legile substernute se promulgéza. Dupa acést'a votá Cas'a in a trei'a oetire proiectele de lege relative la deobligamentulu de desdaunare alu dramurilor ferate si la procedur'a in casuri de falsificatiuni cambiali.

Budapest'a 9 Maiu n. (Cas'a magnatiloru). Vice-presiedintele contele I. Cziráky deschide siedintia la 12 óre antemeridiane.

Presiedintele anuncia o adresa a Archiepiscopului din Calocia Dr. Haynald, in care acést'a arata alegerea sea de membru in societatea botanica internationala din Florentia si se

cutuni-l'a gratiosu; spre a aretá ca l'a impacatu cu noi: asiá ne si dete indata donurele acestei reconcilari. Cándu inimicii sa impaca si unescu, urmédia numai decâtu invitári, pránduri si presente. Noi amu tramisu credintia, si amu primitu donurile Duchului sántu; noi amu tramisu ascultare si amu primitu justificare. — Cá sa conósceti ca reversarea Duchului sántu este garanti'a impacarei nóstre cu Ddieu, ve voiu aduce de documentu sánt'a scriptura. Mai antái u vomu trage argumentulu din contrari spre a aretá, ca, cándu Ddieu se mania, s'u btrage gratia sántului duchu.

Cándu vedi ca absentia Duchului sántu, este unu semn alu maniei ddieesci, si observezi, ca noi l'amu primitu, asiá poti conchide ca de nu s'aru fi impacatu cu noi, nu ni l'aru fi tramisu. De unde este acést'a invederatu? Heli erá betránu, in altele omu piu si cinstitu, inse nu a sciutu sa pedepséca reutatea filoru sei, ci ii tubea prea cu multa delicatetia. Ascultati cu toti cei, ce aveti copii, cá se invetiati a pune hotaru iabirei vóstre cátra densii si indalgintiei (— iertárei). Prin acea Heli a miscatu pre Ddieu spre mania, incátu lepadá intregu neamulu seu. — Acést'a urgia a lui Ddieu astu-feliu o esprima istoriculu: „Cuventulu lui Ddieu erá scumpu, si nu erá vedere aeve (I Imp. 3. 1). Scumpu numesce aci acea ce e rar. Prin acea areta ca darulu profetiei erá rar. Unu altu propheta, in plangerea sea pentru mania lui Ddieu dice: „Nu este intru acestu tempu, nici principe nici propheta, mai multu“ (Dan. 3. 28). Si evangelistulu dice: „Duchulu

róga pentru unu concediu de 10 dile, care i se si incuviintieza.

Nuntulu casei representative Ioanu Tombor substerne spre promulgare urmatórele proiecte de legi. Legea relativa la tractatulu de comerciu si de navigatiune incheiatu cu regatulu Schvedia, legea relativa la tratatulu postalu incheiatu cu Russia. Mai departe substerne nuntulu proiectele de legi votate de camer'a reprezentativa, relativu la deobligamentulu de desdaunare alu dramurilor ferate si la casurile de falsificatiuni cambiali. Legile antái numite se promulgéza, cele din urma se predau comisiunii juridice.

Contele Georg Karolyi substerne raportulu comisiunii economice despre bugetulu din 1 Iuniu pána la finea anului trecutu; acést'a se tiparesce si se va impartit intre deputati.

Siedintia se inchide.

Budapest'a 9 Maiu n. (Cas'a reprezentantiloru). Presiedintele B. Perczel deschide siedintia la 10 óre a. m.

Presiedintele anuncia, ca deputatulu Croatiei Iul. Iellacici cá deputatulu alu camerei ungarie si a depusu mandatulu seu. Diet'a Croatiei se va provocá a dispune alegere nóua.

Colom Tiszá: Amu de cugetu sa indreptu cátra regimu o interpelatiune si indreptu intrebárele mele cátra capulu regimului, cátra dlu ministru presiedinte. (Strigári: Sa audim!). E conosciutu tuturor, ca finantele tieriei nu se afla in stare infloritória; si comissionea de 21 recomandá crutiarea cea mai stricta pre tote terenurile activitátei de statu. (Asiá e!) Noi mai scim, ca in septamánile din urma se ivira ingrigiri cu privire la impregiurarea, ca in urm'a reloru prospecte pre terenulu economicu contributiunile directe voru incurge in mesura mai mica, pre cándu veniturile din contributiuni indirecte in urm'a seraciei generali a poporului se voru imputiená. Intre atari circumstári trebuie sa marturisesca ca in tote cercurile a desceptatu o mirare durerósa aceea esperintia, ca relativu la erogatiunile comune nu numai nu se facu crutiári, ci predomnesce mai cu séma intentiunea de a impune tieriei mai mari sarcini, decâtu fura cele ce le purtá pána acum. (Fórte adeveratu!) Sciu prea bine onorata Casa, ca noi nu potemu discutá aceste erogatiuni aici in camera, sciu, ca discussiunea acestui objectu nu se tiene de compe-

sántu inca nu erá, cáci fiulu nu se preamarise“ (Io. 7. 38). Pentru ca judeii inca nu restignise pre Domnulu opinéza: Duchulu sántu inca nu erá data. Cáci a fi restignitu insémna a fi preamaritu. De-si crucea — dopa natur'a ei, erá plina de infama, totusi Christosu o numi onórea sea, de óre ce elu a luat-o asupra-si pentru ibitii sei ómeni. Din care cauza inse nu s'a reversatu spiritulu sántu inainte de restigire? pentru ca lumea inca se aflá plina de pecate, in calcári de lege, inimicitia si infamia, pentru ca mielulu inca nu stersese pecatele lumei. Pentru ca Christosu inca nu s'a fostu rastignitu, nici imecare cu Ddieu se intemphase. De óre-ce inca impacarea nu se intemphase, in moda naturale, nici Duchulu sántu nu s'a fostu tramisu, de óre-ce avea sa fia tramisu cá garanti'a imecarei. — Pentru acea si Christosu dice: „Ve este voue de lipsa cá eu sa mergu; cáci de nu me voiu duce, mangaitoriulu nu va veni“ (Io. 16. 7). De nu me voiu duce, dice, nu impacu pre Tatalu, si nu ve potu tramite pre mangaitoriulu. Vedeti acum, din câte locuri v'amu arelatu si documentatu ca absentia spiritului sántu, intre ómeni, este unu semn alu maniei ddieesci? „Cuventulu lui Ddieu erá scumpu, in dilele acelea, nu erá vedere aeve.“ — In acelu tempu nu erá nici principe, nici propheta. Sántulu Duchu nu erá, cáci Iisusu inca nu se preamarise. — Este de folosu cá eu sa mergu; cáci de nu me voiu duce, mangaitoriulu nu va veni la voi.“ Absentia sántului Duchu asiá dara este semn alu maniei ddieesci. Cándu vedi acum ca duchulu sántu s'a

FOISIÓRA.

Serbatórea a cinci-dieci de dile, pogorirea sántului duchu (Rosalile.)

S-tulu Ioanu Gura de aur.

(Urmare.)

Precum d spare intunereculu dinaintea sórelui, ce resare; se retragu animalele in cavernele sele, precum, ucigasii, rapitorii si lotrii se retragu fugindu in munti: togmai, asiá cándu se aretá Petru, si resuná vocea lui, sa departá intunereculu ralecurei, fugeau dracii, spiritele rele dá dosulu, morburile corporiloru erau curate, ale sufletului delaturate tota reutatea invinsa si virtutea reintrodusa pre pamentu. Cándu óre-cine, póte cu onóre luá din tesaurariulu regescu, unde se pastrédia aurulu si tote pretiosele, si numai o piétra mica; inavutiesce fórte pre posesorulu seu: asiá gramadea cu nenumerate binefaceri spirituali, si numai unu singuru cuventu din gur'a Apostoliloru, care erá asemenea tesaurariulu statului, si in care jacea o comóra avuta de vindecári. — Atunci se poté vedé chiaru, cumca cuvintele dlui suntu mai pretiose cá aurulu si pietrele pretiose (Ps. 18. 11). Cáci ceea ce nu poté face aurulu, nici semnele, acei'a duceau in indeplinire cuvintele lui Petru. Séu toti talantii de auru aru fi potutu face pre celu schiupu din nascere sanatosu? Ci unu cuventu alu apostolului a fostu de ajunsu cá sa delature acelu defectu alu naturei. Cátu ce a disu: „in numele lui Iisusu scóla-te

lini'a casei reprezentative si fiindu ca sciu acést'a me voi retiené a vorbi despre aceste lucruri.

Dara sciu si acea, ca bugetulu comunu trebuie sa se statoréscă in intielesulu § 40 alu art. de lege 12 din 1867 cu influinti'a guvernului din ambele jumetati ale imperiului; deci Cas'a reprezentativa nu numai are dreptulu, ci si datori'a, a intrebă pre guvernul, ca in ce modu a adusu elu la valóre influinti'a ce i s'a datu prin lege? (Aplausu viu). Purcediendu din acestu punctu de vedere eu punu interpelatiunea mea si spre a incungiu'rá interpretările vele me declaru din capulu loculu contr'a acelei supositiuni, ca eu a-si voi sa denegu in órecare modu acea ce Ung'adeveru se recere pentru siguritatea Ungariei, a coróniei ungarie si a monarchiei Majestátiei Sele si nu trece preste poterile tieiei.

Interpelatiunea mea cátra on. domnu ministru presiedinte e urmatórea:

Considerându ca starea financiale a statulu e astfelu cátu — dupa cum a declarat si subcomitetulu comisiunei de 21 esmise de cátra camer'a reprezentativa, crotiarea cea mai mare e necesaria in toti rami' vietiei de statu; considerandu, ca nefavorabilele prospecte economice ale anulu acestu'a destépta o ingrigire adeverata, ca seracirea poporulu dela tíera intrevenita in urm'a greleloru cercári din anii trecuti care se póte observá cu destula dorere, va spori in in mesura mai mare si va fi de o influinti'a stricatiósa asup'ra venituriloru statulu;

Considerandu in urma, ca §. 40 art. de lege 12 din 1867 spune chiaru, ca bugetulu relativu la erogatiunile comune se statoréscă de cátra ministerulu comunu cu influintiarea ambeloru ministerie responsabile, intrebú pre on domnu ministru presiedinte:

1. in: De a exerciatu ministerulu influinti'a sea garantata prin legea amintita asup'ra bugetulu comunu pre 1874?

2. a: Déca a adusu la valóre acésta influinti'a, din ce motive si pre basea cáru dreptu a concesu ministerulu cá in butulu stáriloru derangiate financiale ale tieiei erogatiunile comune nu numai nu s'au micsioratu, ci inca in parte mare s'au mai radicatu?

3. a: Are guvernulu de cugetu, a aduce intr'unu tempu cándu poterea materiale a tieiei e amerintata de o crisa noua, influinti'a sea la valóre intru acolo,

reversatu cu prisosintia, nu mai dubit'a despre imecare cu Ddieu.

Ci, unde este dara Duchulu sántu? Atunci, fórté nimeritu aru poté cine-va obiectá, a fostu intru adeveru de fatia, cáci se faceau atátea minuni, cándu se seculau morti si se curatiéu leprosi. De unde potemu noi asiá dara documentá, ca inca si noi avem pre Duchulu sántu? Nu ve temeti, ve voi aretá, ca si in noi este Duchulu sántu. Inse cum si in ce modu? Déca duchulu sántu nu aru fi intru noi, cum s'aru fi potutu corati de peate toti acei'a cari s'au bolezatu intru acésta nópte¹⁾ cáci fára poterea Duchulu sántu, nu se póte intemplá curatié de peate. Acést'a resulta din cuvintele lui Paulu: „Eramu si noi órecándu fára de minte, necredinciosi, ratecindu-ne slugindu la totu felulu de pofte; dupa ce inse s'a arctatu bunatarea iubitorulu de ómeni Ddieu, mantuitorulu nostru; ne-amu mantutu nu din lucrurile dreptátiei facute de noi, ci din mil'a lui prin bai'a nascerei de a dóna si innoirea sántulu Duchu. (Tit. 3 3—5). Si in altu locu dice: „sa nu ne insteclámu: nici curvarii, nici slugitorii idoloru, nici adulterii, nici malachii, nici so-

¹⁾ Cu alusiune la botezarea catehumeniloru, care cum scimu, se botezau, dupa ce au fostu pregatiti mai indelungu, totu in dílele spre serbatori mari. De aci apoi tipiculu biserice dispune a se cantá in díu'a de prasniciu: „Cáti in Christosu v'ati botezatu.“ Acei'a, cu deosebire la Pasci, preste tóta septamán'a portau unu vestmentu albu, de unde: „septamán'a luminata“, si in cantarea de susu „in Christosu v'ati si imbracatu.“

ca erogatiunile comune sa se reduca conformu recerintieloru stáriloru financiali din tíera?

Me rogu de onorat'a Casa, cá sa dea acésta interpelatiune ministrulu presiedinte fara amanare, pentru ca eu credu, ca e de lipsa a se dá respunsu la ea in celo mai de aprópe tempu. (Aplausu viu in stâng'a.)

Íg. Helly indrépta cátra ministrulu de comunicatiune urmatórea interpelatiune:

E adeveratu, ca pre cándu lucratorii nostri suntu fára lucru si espusi la miseria, fabriceloru cari se ajutu din partea regimulu pre cale directa séu indirecta, si alti intreprindietori de lucruri publice chiama in tíera lucratori straini, ba ca chiaru ministerulu de comunicatiune a facutu in tempulu din urma togmele mari la fabriceloru esterne?

Are ministrulu de cugetu a se ocupá de acést'a intrebare cátu mai eurendu si a cautá unu medilocu aptu spre a departá pericululu de amerintia pre locuitorii din capitala?

Interpelatiunile se voru substerne in scrisu ministrulu respectiv.

Svetozar Mileticiu substerne urmatórea propunere de concludu:

„Ministrulu de interne se aviséza a raportá cátu mai eurendu asup'ra plan-sórei data lui de cetatea reg. Neoplant'a in 14 Iuniu anulu trecut, relativu la ilegalitátele comise dupa cum se presupune de comisariulu reg. Br. Lad. Majihényi, in sensulu raportulu de atunci?“

Propunerea de concludu se va tipari si discutá dupa regulamentulu casei.

Referintele Lad. Szögyényi a nuncié, ca deputatulu nou alesu s'a verificatu si s'a datu sectionei VIII.

Ref. Ales. Máday substerne raportulu comisiunei centr. despre: § 54 din legea notariale predatu eispre o nóua redactiune.

Se va tipari si se va pune la ordinea dílei la tempulu seu.

Cas'a trecendu la ordinea dílei ia in desbatere seri'a 42 a petitiuniloru intrate.

Petitiunile se predau ministriloru respectiv.

Urmédia raportulu comisiunei de revisiune asup'ra computoriloru din 20 Aprilie 1872 pána la 31 Iuliu 1873. Cas'a aprobandu raportulu lu ia spre sciintia si incuviintéza casariulu absolutoriulu cerutu.

In fine se primescu paragrafiu din

domentii, nici furii, nici betivii, nici raptorii, nici ocaritorii, voru mosteni imperati'a lui Ddieu“ (I Cor. 6. 9). Vedi cum aduce inainte tóte speciile de reutáti? „Si astu-feliu au fostu unii din voi, dara v'ati spalatu, v'ati santitu, si v'ati indreptatu.“ — Cum? togmai acea este intrebarea, ca óre amu depusu prin duchulu sántu tóta reutatea? Asculta: „voi v'ati santificatu si indreptatu, intru numele Domnulu Iisusu Christosu, si in duchulu Ddieulu nostru: Vedeti, ca duchulu sántu a stersu tóta reutatea?

Unde suntu acum cei ce defaima demnitátea duchulu sántu? Cáci déca elu iérta peatele, atunci este fára cauza defaimatu din partea ereticiloru; déca noi nu amu avé pre sántulu Duchu, nu amu poté numi pre Iisusu Domnu. „Cáci nimeni nu póte dice ca Iisusu este Domnulu, decátu prin Duchulu sántu.“ (I Cor. 12. 3). Déca sántulu Duchu nu aru fi intru noi, atunci credinciosii nu aru poté chiamá pre Ddieu. Noi dicemu: „Tatalu nostru, carele esti in certu.“ Precum nu potemu numi pre Iisusu Domnu fára de Duchulu sántu, togmai asiá nu potemu fára de densulu nici pre Ddieu a-lu numi tata. De unde este acést'a invederatu? din cuvintele Apostolulu: Iéra fiindu ca sunteti fii, a tramisu Ddieu pre duchulu fiulu seu in animele vóstre, care striga: „Abba Parinte.“ (Gal. 4. 6). Cándu tu asiá dara numesci pre Ddieu: Tatalu teu, cugeta ca acestu nume i-lu poti atribui din indemnulu duchulu sántu. Cándu Duchulu sántu nu aru fi, atunci nici duchulu intielepciunei si alu sciintiei aru fi

proiectulu de lege relativu la mesurile luande pentru imepedecarea bólei orientali de vite in testulu care l'a datu comisiunea din nou.

Siedinti'a se inchide.

Discursulu díni dep. Dem. Bonciu

rostitu in sied. din 4 Maiu a Camerói deputaíloru.

On. Camera! In dóue puncte me invoiescu si eu cu parerea condeputatulu Máday adeca: sa se conserve unitatea si constitutiunea tieiei, apoi ca testulu formulatu si recomandat de comis. centrale nici eu nu-lu primescu, bine ca acela stá mai aprópe de parerea mea decátu votulu separat sustienutu de dlu dep. Máday, ne departámu inse fórté ómulu de altulu pentru ca eu nu primescu propunerea d-sele precum nu primescu nici a comisiunei centr. cáci precum de o parte insumi recunoscu si voiú cá sa recunósca si altii esigentiile statulu, asiá de alta parte desaprobú cu resolutiune acea directiune si acele intentiuni cari tindu a restringe drepturile nationalitátiloru date prin lege si a imepedecá esecutarea loru, din acésta cauza luându cuventulu pentru motivarea contr'a propunerei mele, cu durerós'a espre-siune a sentimenteloru mele patriotice facu acést'a, pentru ca vedu si semtiescu, apoi din espunerea antevorbitorulu, trebuie sa semtiescu ca esista la unii directiunea si propensiunea ce duce nu spre apropiare, ci spre indepartare dela scopulu doritu de toti de a ajunge in asta patria la multamire comunu la alipire cátra vietia de statu si in fine, la consolidarea statulu. (Aprobare.) Multamirea popóloru si alpirea loru cátra statu, nu prin legi, nu prin fortia si rigóre se póte ajunge, ci numai prin atari dispusitiuni legale facute cu bun'a intentiune cari deriva naturalminte din principiile enunciate in legile fundamentali. — Acelu torinte, care s'a pornitu in acésta cestiune, deriva, dupa a mea parere dintr'unu punctu de plecure cu totulu ratecitu, pentru ca acei domni, cari cugeta astu-feliu, ide'a statulu ungrescu o confundu cu ide'a nationalitátei magiare, si se pare ca pornescu din dorinti'a, cum aru poté sa fia mai fericita constelatiunea acestei patrie. De aru fi vorb'a de pie desiderie, intrebându-se cine-va eu inca dícu, ca firesce mai bine aru fi cándu toti cetátenii patriei aru fi de acela-si soiu si de aceea si

in biserica, „de óre-ee prin Duchulu sántu se dá unu'a duchulu intielepciunei, tíera altu'a cuventulu conoscintiei“ (I Cor. 12. 8) De nu aru fi Duchulu sántu, nu aru fi pastori si invetiatori in biserica, cáci, dupa cum díce Pavelu apostolulu, si pre acesti'a Duchulu sántu i-a asiediatu: „preste cari duchulu sántu v'a pusu pastori si episcopi“ (Eap. 20. 28). Déca duchulu sántu nu aru fi in acestu parinte si invetiatoriu comunu alu vóstru, cándu cu putienu mai inainte saindu-se in scaunu, v'a impartasitu pacea, nu i-ati fi respunsu: „Si cu duchulu teu.“ Asiá i respondeti, nu numai cándu se inaltia la tronulu seu, cándu ve agráiescu, cándu se róga pentru voi, ci si cándu sta la altariulu sántu adonendu jert'a cea infri-cosiatu, (cei cárora li e iertatu acestu misteriu, seu ce dícu). Elu nu se atinge mai întâiu, de cele de pre altarin, pána cándu n'a rogatu pre Domnulu pentru gratia vóstra, si voi a-ti intonatu: „Si cu Duchulu teu.“ Prin acésta aclamatiune, ve aduce aminte ca ómulu presentu nu face nimic, ca darurile cari stau inainte nu suntu merite ale unu omu, ci ca gratia sántulu Duchu, este de fatia, si pogorindu-se preste toti, indeplinescu acésta jert'a misteriósa. Ce e dreptu ca noi vedemu numai unu omu, inse Ddieu este care lucra prin acela. Deci nu cautá la natur'a acelu'a pre care lu ai inaintea ochiloru, ci la gratia nevediatu. — Pre acestu sántu altariu nu e nimic omenescu. Déca duchulu sántu nu aru fi de fatia, nu aru sustá biserica; in ce óra inse acést'a susta, este invederatu, ca acela este.

limba, inse nu este asiá si este imposibile cá sa fia asiá, prin urmare a porni dupa dorinti'a si a uitá din socotéla pre factorii si relatiunile faptice ale vietiei, intre cari traimu, credu ca nu este lucru intieptu, nici de folosu. Nu potú díce alta, decátu ca a porni din asemene promise, este invederata amagire.

Durerosu lucru este, ca acestu torinte de unu tempu incóce s'a pornitu pre totu terenulu vietiei sociale si cu preferinti'a in diaristica, ama esperatiu — si acést'a nu este spre folosu, — ca de cáte ori este vorb'a de vre-o lege, se pretinde, cá cestiunea sa se deslege din punctu de vedere natiónu magiaru. Asiá cándu diaristic'a tratéda cestiunea de arondare, asiá cándu erá vorb'a de organizarea judecatorieloru, asiá este in fine acum, cándu legea pentru notariate publice se afla in discusiune. Credeti-me domniloru, ca acésta politica nu este de nici unu folosu, cáci, lasa ca acesta tendinti'a nu se póte realisé, intr'atát'a este stricatiósa, ca interita spiritele, s'goduie liniscea si starnesce iritatiunea, — celu putienu asiá credu eu, — chiaru intru inimile celoru ce nutrescu incredere cátra statulu ungrescu.

Premiendu acestea, voiú spune acum scurtu, pentru ce eu nu potú sa primescu propunerea comisiunei centr. Paru si simplu pentru cuventulu ca comisiunea centr. n'au fostu cu luare aminte la cele ce se dísesu aici in camera cándu cu ocaziunea trecuta se discutase acésta cestiune. Comisiunea centr. n'au urmatu strinsu dupa indrumarea camerei, n'au urmatu in spiritulu discursuriloru rostite si a nume nu in spiritulu celoru díse de dd. dep. C. Tisza, Zsedényi si de dlu ministru alu justitiei. — Comis. centr. cu tóte ca intru indrumare se díce espre ca proiectulu de lege sa se formuledis conformu §-lui 44 art. de lege din 1868 si §. 4, art. de lege din 1869, au aflatu cu cale a substitui §. 27 alu legii din 1868.

Permite-mi inse dloru, ca se afirmu ca acést'a nu are locu in §. 2 pentru ca prin acést'a numai cualificatiunea se determiná, adeca: notariulu publ. póte fi ori-care cetátienu, care pricepe limb'a ofic. a statulu, etc. Dara §. 27 alu legii de nationalitate vorbescu nu numai de cualificatiune, ci si despre indetorierea guvernulu de-a numi oficiali cari intielegu limb'a tienutulu resp. Acést'a inse nu e cualificatiune ci instructiune ministrulu. Provocarea ce se face la passulu unde e vorb'a si despre numiri, aru avé locu numai in §. 7. Asemene este prevediatu in lege cu privire la cualificatiune, ca numai acei'a potú sa fia judecatori, cari suntu in stare de-a plini prescriptele art. de lege XXXIV din an. 1868. Aici inse legislatiunea n'au aflatu cu cale a se provocá la § 27 ei s'a provocatu la legea intréga, care prescrie, cá in contactu of. cu nationalitátele deregetorii sa se servéscă de limb'a acelu'a si protócolele sa se compuna asemene in limb'a pártiloru. Prin urmare la §. 2 amu onórea a face emendamentulu, cá provocarea la § 27 alu legii de nationalitate sa se lase afara.

Cu privire la §. 7 unu domnu deputatu din comis. centr. au meditatú a sup'ra lucrulu si au formulatu unu emendamentu care dupa a mea parere respunde atátu la cerintiile statulu cátu si la pretensiunile nationalitátiloru si marturisescu cu sinceritate ca mi pare reu comea nu a fostu primitu si ca prin urmare me vediu silitu a face insu-mi unu emendamentu totu in acelu intielesu, — caus'a pentru care nu au fostu primitu acelu emendamentu abia póte fi alt'a decátu ca facându se o contrapropunere in intielesu cu totulu contrariu, comisiunea centr. au aflatu cu cale a cercá calea de medlocu si de aici se splica nepri-mirea. Insusi dlu ministru de justitia inca esprese dorinti'a sea de-a se plini tóte cerintiile si déca totusi emendamentulu facutu in spiritulu paragrafulu formulatu de ministru, caus'a, precum dísei nu póte fi alt'a de cátu contr'a propunerea.

Déca din legile anteriori se va scír-bá cáte unu dreptu prin legi posteriori,

lasu că se judece camera, de pôte fi de folosu asemene procedura, un'a sciu, ca acest'a terôga atâtu demnității națiunii câtu și a legișlătiunii.

(Va urmă)

Varietăți.

** Vineri s'era s'a serbatu, dupa cum anunciaseramu in nrulu trecut, amintirea de 3/15 Maiu in salonulu „Regele Ungariei.” Participantii au fostu forte numerosi, mai cu s'ema din locu si pre langa acesti'a si din giuru se aduna o elita frumoasa de romani, betrani si teneri de ambe sexele. Dupa productiunile cele cu reesita buna a le junimei a urmatu jocu, carele a duratu pana tardu in nopte. Din productiuni trebuie sa distingemu modulu celu frumosu de propunere alu d'ui Mateiu Vulcanu, carele rosti cuventarea festiva.

** Intolerantia sasésca. Morindu de curindu in vecin'a comuna Cisnadia unu mosiu romanu de vro 73 ani, fia privitu si tractatu dupa cum audimu de strainu, cu tote ca cei 43—45 ani din urma ai vietiei sele respectivulu mosiu i-a petrecutu mai neinteruptu in numit'a comuna si vro 30 de ani a intretienutu cu locuitorii din Cisnadia unu comerciu forte viu de viguri, in urm'a careia a adusu in circulatiune mai multe sute de mii florini in manile vendiatoriloru de viguri. La sarcinile comunale mosiulu nostru a participatu in proportiunea stărei sele, a ingropatu copii si nepoti acolo si s'a privitu ca in loculu seu natalu. La inmormentarea lui inse afara de o biata sasca betrana si de neamurile sele nice macaru unu sasu nu l'a onoratu cu petrecerea la momentu, dovada viua acest'a destulu afara de alte multe, ca unu romanu in numit'a comuna nici nu s'a potutu, nici nu se va potea dupa aceste premise indigena. Explicatiunile le lasamu se si le faca fia-care.

* Intemplare infioratoria. In anulu 1871, unu june din Veresimortu au luat in casatoria pre o feta juna din Feldior'a secuiesca, carea dupa casatoria ne mai potendu suferi tiraniile sociului seu, dupa doi ani de dile s'au reintorsu dimpreuna cu copila ce au avutu la mama-sea in Feldior'a-secuiesca; in noptea de 27 spre 28 ale lui Aprilie c. n. a. c. candu vijoli'a ventului era in putere grozava, s'au dusu mentiunatul la soci'a sea (care locuia la mama-sea intr'o casciora de o parte a comunei Feldior'a-secuiesca) si pre ambele femei — (pre soci'a si pre socra lui) — le-au omoritu, — pre copila o au dus'o la Veresimortu via si o au dat'o surorii lui se o grijesca; dupa acestea omoritoriulu s'au ascunsu.

De acestu omoru infioratoriu nimenea nu au sciutu nimic'a in comun'a Feldior'a pana dimineti'a dupa resaritulu soarelui, candu apoi facendu-se insciintiare la locurile competente, s'au tramisu gendarmi in mai multe parti spre a caut'a pre omoritoriulu, in se nu l'au aflatu pana in dimineti'a de 29 Aprilie c. n., candu apoi l'au aflatu spanduratu in podulu casei lui. — Este de a se sci, ca in casa in a carei podu s'au spanduratu nu au locuitu nimenea caci elu (omoritoriulu) de candu l'au fostu parasitu soci'a, si-au parasitu si casa si locuia cu o sora a lui, la care lasa feta sa i-o grijesca. Loviturile de morțe, ce s'au vediutu in capetele nenorociteloru au fostu de secure.

** Din Borgo-Prundu ni-se escrie: In urm'a mai multoru ploii, cresc'u ap'a Bistritiei pana la torente, esunda semanturile si causa multa dauna bietiloru economi. O biata fata orfana din opidulu Borgo-Prundu cu unu frate alu seu, voindu a trece acea apa cu carulu incarcatu cu lemne; furi'a undeloru repedi, le paralisă trecerea chiaru in midiloculu undeloru, si astfelu orfan'a juna cadu victima furibundeloru unde. Frates'o dupa o lupta amara scapa in vietia. Calamitatea in acesta privintia e la usia. Parica Ceres-voesce a-si detrage favorulu prin astu anu. —

Prim'a adunare generala ordinaria a institutului de creditu si de economii „ALBINA”

tienuta la Sabiu in localulu Asociatiunii transilvane in 25 Martiu 1874.

(Urmare)

Afara de acestu profitu societatea nostra mai are unu fondu de reserva, care cu adaugerea lantimei de mai susu a ajunsu cu inceputulu anului, in care ne aflamu, la cifra de 5718 fl. 35 cr.

Dupa tote aceste ne permitemu urmatorele propuneri:

1. Aprobarea bilantului si darei absolutoriului.

2. Incuviintierea proiectului acum celutu pentru impartirea profitului, anume ca cele 5% interese dupa capitalulu de actiuni amintite in a dou'a aline a § 69 din statute, sa se compute dela inceperea operatiuniloru adeca dela 10 Aprilie 1872 si ca intaiulu nostru cuponu dela 1 Iuliu 1874 sa se rescumpere cu 6 fl. 44 cr.

3. In privintia sumei destinate in §. 69 lit. g) a statuteloru pentru scopuri de folosu comunu propunemu urmatorea impartire:

a) Asociatiunii transilvane pentru literatur'a romana si cultor'a poporului romanu din Sabiu	100 fl. — cr.
b) Alumneului nationalu din Timisior'a	100 „ — „
c) Fondului pentru scoala romana de fetitii din Oradea-mare	100 „ — „
d) Fondului pentru scoala romana de fetitii din Clusiu	50 „ — „
e) Fondului pentru scoala romana de fetitii din Abrudu	50 „ — „
f) Fondului miseriloru din cetatea Sabiu	32 „ 89 „
Sum'a	432 fl. 89 cr.

4. Fipsarea pretiului marceloru de presentia in sensulu §. 46 si 61 lit. d) din statute.

5. Integritatea Consiliului de administratiune in sensulu §. 34 din statute.

6. Alegerea revisoriloru de comptu conformu §. 61 lit. f) din statute.

Avendu onorea, a supune tote aceste obiecte deliberarei d-vostre in siedintia de astadi, incheiamu, dloru actionari, cu asigurarea, ca si in venitoriu ne vom pune tota posibil'a silintia intru a justifică inerederea d-vostre, a deschide institutului din ce in ce resurse nove si a face ca intreprinderea noastra sa corespunda in totu-deun'a acceptariloru frumose puse in trans'a.

Raportulu acest'a se ia spre sciintia placuta.

Se da apoi cetire urmatorelui raportu alu comitetului pentru revisiunea computului:

Onorabila adunare generala!

Denumiti — din partea onorabilului Consiliu de administratiune a institutului de creditu si economii „Albina” in virtutea §§-loru 62 si 65 din statute — ca membrii ai comitetului de revisiune, si supunendu afacerile institutului nostru in toti ramii sei — in sensulu §. 63 din statute antaiu la 24 Febr. 1873, si a dou'a ora la 22 Martiu a. c. unei examinari rigoroze, ne-amu convinsu, ca tote extractele consuna intru tote si deplinu atatu cu cartea principala tienuta in ordine esemplaria, catu si cu cele-lalte registre.

Esaminandu adeca computulu asupra operatiuniloru anului primu, amu confruntatu bilantiulu, apoi contulu profitului si perderiloru cu cartea principala si cu registrele, si facendu insi-ne probe particulari ne amu convinsu despre perf'cia consonantia a acelor'a cu cuprinsulu cartiloru; ce amu si confirmatu cu subscrierile nostre.

Ne permitemu deci propunerea, ca onorabil'a adunare generale sa binevoiesca a aproba computulu pre tempulu dela 10 Aprilie 1872 pana la 31 Dec. 1873, si a da consiliului de administratiune absolutoriulu recerutu.

In urma ne vedemu indemnati si cu ast'a ocaziune a pune in vedere onorabilei adunari generali maritele cele multilaterali ale d-ului directoru Visarionu Romanu dovedite in modu eclatantu, cum si a da espressione recunoscintiei binemeritate intregului personalu de oficiali si institutului pentru zelulu loru de activitate si ordine, dupa ce preste totu ve potemu relat'a numai lauda asupra intregrei manipulatiuni.

Sabiu, in 23 Martiu 1874

Augustu Senior m. p.

Ioane Bradu m. p.

Georgiu Mateiu m. p.

Adunarea aproba in unanimitate bilantiulu prezentatu si acord'a Consiliului de administratiune absolutoriulu pre tempulu de operatiune pana la 31 Decembrie 1873. Asemene esprime recunoscintia directorelui si oficialiloru institutului.

Presidiulu pune la ordinea dilei punctele singuratiche din raportulu consiliului de administratiune evidente mai susu, cari, dupa desbatere premerse, se primescu; astu-modu intaiulu cuponu alu institutului dela 1 Iuliu 1874 se va rescumpera cu 6 fl. 44 cr.

In sensulu §. 46 din statute se fipseza pretiulu marceloru de presentia pentru anulu urmatore cu 2 fl.

Se procede apoi la integritatea Consiliului de administratiune prin alegere de doi membrii cum si la alegerea comitetului de revisiune pentru anulu urmatore.

Resultatulu alegerei e urmatorelu:

In consiliulu de administratiune:

Vincentiu Babesiu alesu cu 130 voturi.

Ioane Pop'a „ „ 129 „

In comitetulu de revisiune:

Augustu Senior alesu cu 139 voturi.

Georgiu Mateiu „ „ 119 „

Ioane Bradu „ „ 109 „

Iera ca suplenti:

Ioane Cretiu alesu cu 116 voturi.

Basiliu Petri „ „ 100 „

Adunarea esprime Pre-Ilustrei familie de Mocioni si in particularu presiedintelu institutului Ilustratitiei Sele dlui Dr. Alexandru Mocioni recunoscintia si multamita pentru insemnatoriulu concursu datu la fundarea institutului nostru si la norocosa invingere a greutatiloru in primulu periodu de operatiune.

Presiedintele incheie adunarea denuindu de verificatori ai protocolulu adunarei pre dd. Baronu Ursu, Ioane Hanni'a si Antoniu Bechnitiu. (Va urma.)

Raportu comerciale.

Sabiu 15 Maiu n. Grâu 4 fl. 67 xr. frumosu, 7 fl. 13 xr. mestecat, 6 fl. 80 xr. qualit. infer.; secar'a 5 fl. 7 xr. pana 4 fl. 80; orzu 4 fl. 33; ovesu 2 fl. pana 1 fl. 3 xr.; cucuruzu (porumbu) 3 fl. 87—4 fl. — xr.; cartofi 1 fl. 73 xr. gal'eta austriaca. Canep'a 18—20 fl. maj'a. Lintea 6 fl. 67 xr.; mazarea 6 fl. 67 xr., Fasolea 5 fl. 67 xr. Fenu legatu 1 fl. 30, nelegatu 1 fl. 10 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr, maj'a. Lemne de focu 8—10 fl. stang. anstr. Carnea de vita 18—22 cr. p., de porc 28 xr. Unsorea 79 xr. pana la 1 fl. 20 cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 3/15 Maiu 1874.

Metalicele 5%	69 10
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	74 35
Imprumutulu de statu din 1860	105 50
Actiuni de banca	979 —
Actiuni de creditu	220 50
London	111 75
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	74 75
„ „ „ Temisiorene	73 75
„ „ „ Ardelenesci	71 —
„ „ „ Croato-slavone	76 —
Argintu	106 —
Galbinu	—
Napoleonu d'auru (poli)	8 95

Nr. 52/1874.

Edictu.

Prin care Mari'a Avramu Floasiu casatorita Atanasiu Lupea din Galesiu

scaunulu Selistei, carea de 9 ani a disparutu fara a se sci loculu aflarei ei, se provoca, ca in terminu de unu anu dela datulu de fatia sa se infaciesze inaintea forului matrimoniale subscrisu, ca pentru la din contra, procesulu divortialu intentatu asupra ei, se va otari dupa prescriesele canonice si in absentia ei.

Sabiu in 30 Aprilie 1874.

Forulu matrimoniale gr. or. alu protop. tractului Sabiului I.

(1—3)

Anunciu.

Inaltulu Ministeriu reg. ung. de agricultura, comerciu si industria cu resolutiunea sea din 22 Aprilie a. c. Nr. 2724 a concesu comunei nostre Deda comitatulu Turdei-super ore, tienera de terguri septemanzarie impreunate cu terguri de vite in tota Lunea.

(1—3)

Togm'a acum a aparutu CART'A UNGARIEI

pentru scolele poporali in limb'a romana de

EUGENIU BORDEAUX,

Editiunea a dou'a indreptata, dupa prescriesele inaltului ministeriu de culte si instructiune publica; cu date statistice, consemnarea episcopieloru tuturoru confessiuniloru, si cu date istorice vechi.

Pretiulu cartei, colorata si intinsa pre pandia pentru impaturatu e 7 fl. 60 xr. v. a.; colorata finu cu demarcarea comitatelor e 8 fl. v. a.

Uniculu depositu pentru tierile Coronei ung. la

F. Michaelis in Sabiu,

(Piat'a mica Nr. 12.)

Cei ce dorescu potu primi cart'a si ne-colorata si neintinsa pre pandia, pre langa unu pretiu corespundietoriu. (2—3)

Celu mai nou si mai mare depositu de orologe in Sabiu.

la

IOHANN BUSCHEK

orologieriu,

Ulit'a Cisnadiiei Nr. 16 vis-a-vis de Hotelulu: „La Corou'a Ungariei.”

Recomenda orologe sele de auru si argintu de I calitate, de Genf, alese personalminte si probate prin oficiu, cu garantia de 1—2 ani.

Orologie de argintu cu cate fl. 13, 14, 16, 18, 20, 24, 26, 28, 30—40.

Orologie de auru cu cate fl. 28, 30, 32, 34, 36, 40, 45, 50, 60, 70—150,

De I calitate orologe cu pendulu, o decore pentru ori ce locuintia cu cate fl. 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 44, 46, 50, 60, 70—150.

Orologe de biroulu francesu, de marina si desteptatorie (Wecker) etc.

Lantiuri de auru si argintu, probate prin oficiu si adeca: Lantiuri de argintu cu cate fl. 3, 4, 5 pana la 12, de auru: Lantiuri de gatu cu cate fl. 32, 34, 36, 40, pana la 80 si 150.

Reparaturele se facu dupa modulu celu mai nou solidu si cu garantia de unu anu.

Pretiu curinte mai detaiatu gratis et franco.

(3—20)

Avisu pentru dame.

Subscriesele prin acest'a aducu la cunoscintia P. T. publicu, ca — pentru sesonulu incepetoriu de vera — s'au providiutu cu unu sortimentu de cele mai nove marfuri de moda pentru dame.

Alegerea sta la dispositiune.

Comisiuni din afara se efectuescu promptu si spre multamire.

Pentru acest'a garant'za:

Sabiu in 25 Aprilie 1874.

Josefine Wegmuth

si sororiele sele.

(Strad'a Cisnadiiei Nr. 26.)

(3—3)